

Deventer Verhaal
Popfestival 'Free Village Eerbeek' (1969)

(Tekst Allard van Lenthe, september 2019)

Het is zaterdag 12 september 1969 zeven uur in de morgen.

Ik rij met de AVRO-radioverslaggever Karel van de Graaf in mijn Lelijke Eend van Deventer naar Eerbeek.

Karel zet zijn zendapparatuur aan en krijgt verbinding met de studio in Hilversum. Hij komt in de uitzending.

'Ik ben hier in de buurt van Eerbeek op de Veluwe. Jonge jonge, wat een natuur! Ik kijk mijn ogen uit.. Ik ga naar Free Village Eerbeek, waar dit weekend 5000 hippies worden verwacht. Het gaat de hele nacht door, het is vrij kamperen met je vriendin. Come on! Dit wordt het Woodstock van de Veluwe!'

Het idee voor een 24 uur durend popfestival in Eerbeek ontstaat een jaar eerder bij sociaal-culturele werkers van het oosten van het land.

Wim Smids (Dorpshuis Eerbeek), Eddie Determeyer (Jeugdwerk Gelderland) en ik (Jongerencentrum De Zambar Deventer) pakken de draad op.

We zijn 20-ers, het is een sprong in het duister, het wiel van de popfestivals moet nog worden uitgevonden.

Absolute meester in het uitvinden van dat wiel is mijn vriend en stadgenoot Wim Smids.

Wim krijgt achtereenvolgens de Eerbeekse jongeren, de middenstand, de lokale kartonindustrie en het gemeentebestuur achter het idee.

We ontvangen de zegen van de Provadya-beweging (Koos Zwart, Willem de Ridder, Hitweek) en wanneer het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een subsidie van 18.000 gulden toekent, gaat het gebeuren!

Het gaat gebeuren.

Het gaat gebeuren: 24 uur beat, pop en underground in een dorp, waar de inwoners hun hart vast houden, in touw met 30 medewerkers en gastheer voor 5000 jongeren uit alle delen van het land!

Maak je borst maar nat.

De festivallocaties liggen op loopafstand van elkaar. Het zijn: 1. het voetbalveld met twee muziektenten, 2. de feestzaal Hotel Nijk, 3. het Dorpshuis, 4 de dorpsmarkt met straattheater en 5 de picknickplaats bij een Scouting-blokhut in het bos.

De bekendste popgroepen van die tijd zijn van de partij:

- Shocking Blue (Robbie van Leeuwen, Mariska Veres met 'Venus'),
- Blues Dimension (Hans van Beinum, Hans Lafaille),
- Groep 1850,
- Les Barogues,
- Rob Hoeke (boogiewoogie toen nog met 10 vingers),
- Livin Blues,
- De Zipps,
- Motions,
- Brainbox (Kaz Lux. Pierre van der Linden),
- Earth and Fire
- Bintangs.

Het is in 1969 rhythm and blues wat de klok slaat.

Cuby and the Blizzards en Golden Earring zijn op tournee in Amerika, anders waren ze dat weekend ook naar Eerbeek gekomen.

De folk (25 folkzangers) en de biologisch tuinbouw treden bij de Scoutingblokhut aan Op de zaterdag dorpsmarkt zijn 50 kunststands en straattheatergroepen.

In de Feestzaal van Hotel Nijk is een podium voor de jazz (Han Bennink en Pierre Courbois, Mischa Mengelberg) en de dans (Bewth en Dansgroep Paulien de Groot). Het literaire front wordt gevormd door Jules Deelder, Hans Verhagen, Johnny de Selfkicker, Bert Jansen uit Apeldoorn (toen mondharmonica spelende blueszanger en popjournalist, later schrijver van 12 romans).

De 13 jarige Nico Slothouwer uit Deventer brengt zijn eigenhandig gestencilde dichtbundel aan de man.

Herman Brood speelt mee met Blues Dimension en Bennie Jolink (in 1969 student mode van de Kunstacademie Enschede) verkoopt zelfgemaakte jasjes en gebreide stropdassen in kleurige tinten. Ze gaan als warme broodjes over de toonbank.

Bennie is zo opgetogen, dat hij een sigaar opsteekt met een brandend briefje van 10 gulden.

De landelijke radiopresentatoren zijn in volle getale aanwezig: Karel van de Graaf, Willem de Ridder en de roodharige Wim Noordhoek.

Hilversum probeert met haar betrokkenheid bij het festival de greep op de jeugd terug te krijgen. Die zijn ze kwijt, er wordt door de jeugd van de eindjaren 60 vooral naar het illegale zendschip Radio Veronica geluisterd.

Zelfs de NCRV is er. Om de NCRV tevreden te stellen, staat er een jongeren-gospelgroep op het programma.

De meest bedrijvige verslaggever is Karel van de Graaf. Hij is elk uur live in de uitzending en sluit elke bijdrage af met een oproep om subiet naar Eerbeek te komen.

Hij leent mijn auto voor een onder onsje met een verslaggeefster van de VARA.

Ergens in het bos raakt hij zijn portemonnee kwijt en rijdt hij een deuk in mijn auto.

‘Je Lelijke Eend is nog wat lelijker!’ zegt hij. ‘Kun je mij wat geld lenen?’

Een vrij dorp.

De 6000 festivalbezoekers strijken als een enorme zwerm vogels op het Veluwe dorpje neer. Ze voelen zich er op hun gemak, ze pikken er hun graantje mee.

De 1500 inwoners van Eerbeek houden hun hart vast.

Overdag zitten ze op bankjes voor hun huizen en vermaken zich met wat -er-allemaal-voorbijkomt.

Zaterdagavond zetten ze hun auto's buiten het centrum en sluiten ze de luiken voor de ramen Je weet het niet, het gaat de hele nacht door.

Het valt 100 % mee. Geen vuiltje aan de lucht, geen centje pijn, geen politie en geen ME te zien. ‘Die moeten we uit beeld houden’, zegt Wim Smids, ‘De politie werkt bij deze jongeren als een rode lap op een stier.’

Er wordt van alles gebruikt wat god verboden heeft, dat wel. Maar de EHBO-afdeling Eerbeek heeft versterking van artsen, die van wanten weten. Om de haverklap hoor ik iemand zeggen: ‘Het komt goed hoor, het komt goed!’

Midden in de nacht doet zich bij de ingang van het voetbalveld een incident voor. Daar verzamelt zich een groep jongeren, die tot sluitingstijd in cafés in de buurt hebben gezeten en nog geen zin hebben om naar huis te gaan.

Ze mogen er wel in, maar dan moeten ze de entree betalen en dat willen ze niet. Ze dringen aan en ze dringen op.

De entree en kaartcontrole wordt gedaan door leden van de Eerbeekse judovereniging.

Daar zitten zwarte banders bij, die loop je niet zonder problemen voorbij.

Vervolgens klimmen er café-verlaters over de 3 meter hoge omheining van het voetbalveld.

Daar lopen ze leden van de plaatselijke politiehondenvereniging tegen het lijf, dus daar komen ze ook niet verder.

Na anderhalf uur zaniken en soebatten geven de café-verlaters het op.

Eind goed.

Het is zondag 13 september 1969 10.00 uur.

De tenten lopen leeg, de techniek wordt afgebroken, de duizenden festivalgangers gaan slaapdronken naar de parkeerplaatsen en naar de bushaltes.

De Eerbekers zijn opgelucht, de Eerbekers halen massaal hun auto's uit de garage en rijden de festivalgangers naar het NS station in Apeldoorn, want het zondagse busverkeer op de Veluwe niet veel mens.

De technici, de ordedienst en horecamedewerkers rollen de muziektenten uit.

Ze zijn bekaf. Ze hebben zich op de been gehouden met pepmiddelen. Ze zitten bij elkaar in het gras in de schaduw van de bomen en knakken één voor één als lucifershoutjes midden door en vallen in slaap.

Karel van de Graaf zet zijn apparatuur en zijn tas met singeltjes in mijn auto. Hij heeft iemand met een tent gevonden, hij gaat slapen.

Het overgebleven deel van de organisatie (6 man en 1 vrouw) stroopt de mouwen op: Eerbeek moet schoon en opgeruimd de nieuwe week in.

Dat valt niet mee.

Gelukkig zet de gemeente een extra vuilophaaldienst in en helpen een aantal oudere Eerbekenaars een handje. 'De volgende keer moeten we denken aan een betaalde opruimdienst, dit is niet te doen.' staat in het evaluatieverslag.

Het festival heeft een budget van 42.000 gulden.

Er worden risico's genomen: wanneer er minder dan het begrote aantal van 4500 betalende bezoekers (bijvoorbeeld door het slechte weer), moeten de meewerkende stichtingen voor sociaal cultureel werk het exploitatietekort dekken.

No problem: het geraamde aantal betalende bezoekers wordt ruimschoots gehaald.

We hebben geluk met het mooie weer en met de belangstelling van de media.

Zondagavond neem ik Karel van de Graaf mee naar het NS station Deventer. 'Heerlijk geslapen!' zegt hij.

Karel zoekt nog contact met de studio in Hilversum. Dit lukt niet, ze hebben in Hilversum even genoeg van hem.

'Het was geen Woodstock' zegt hij.

'Pfff.. ik moet er niet aan denken,' zeg ik 'dit was voor ons meer dan genoeg!'

